

„Дервентското село Килифарево, Търновски окръгъ, съ своитѣ махали, съставя вакъфъ, опредѣленъ за изграждане и поддържане на тюлбето (гробницата) на султанъ Селимъ, което се намира близо при св. София въ Цариградъ. Границитѣ на казания вакъфъ, описани въ стария ферманъ (заповѣдь), представенъ въ рѣцетъ на мютювелията (управника) *Беддичединъ* ефенди, сж следнитѣ:

Започваме отъ източна страна на с. Килифарево (Търновска каза): рѣка Бѣлица и низината води; тръгваме къмъ северъ, стигаме Старчова могила; оттамъ Драфна могила, оттамъ — Тепенликъ нахутъ (мѣстность); оттамъ нивата на Хюсеинъ, оттамъ стигаме мѣстность Коджилъ, ливадата на Турханъ, гдето се забива камъкъ (знакъ) Оттамъ на западъ Лочко пчелинъ близу до ливадата (знакъ); оттамъ къмъ юго-западъ — Дълга дерме (знакъ); оттамъ на югъ близу до Ялово, с. Дирнево и пжтя между Дръново и Килифарево (знакъ точно, гдето се пресичатъ пжтищата); оттамъ край дола, и оттамъ Балинъ, и оттамъ Кръстовъ предѣлъ (знакъ); оттамъ Кале тепеси (крепость, могила) и оттамъ Месикидере; оттамъ Дръново — Дръновъ връхъ (знакъ); оттамъ се върви къмъ северо-изтокъ, мѣстность Предѣлъ — Сераламъ и оттамъ мѣстность Сведель (знакъ); оттамъ минаваме мѣстность Планинище и оттамъ стигаме до Будинскитѣ гробища; оттамъ до рѣта Юртътъ; оттамъ на пжтя Испанча (Танчо?); оттамъ се стига до дола Вискодинъ, оттамъ Малчова ливада и оттамъ на три Ликвия; оттамъ Василь дере до рѣта; оттамъ манастиръ Елишния и оттамъ на северъ до мѣстото, отъ което тръгнахме.

Преписано дословно и провѣрено. 24 Реджебъ 1073 (1663)“.

Тази наредба, издадена въ 1663 г., наложила на килифарци ново задължение, освенъ старата, що налагала наредбата за охрана на прохода. Сега се прибавя и обработването на султанския вакъфъ.

Въ Килифарево, съгласно ферманитѣ за привилегированата рая, турци не можели да се заселватъ. Споредъ правилника, издаденъ въ времето на *Рустемъ паша*. Въ него съ голѣми подробности се изброяватъ правата и привилегиитѣ на раята, която обработва личнитѣ имоти на султана или нареденитѣ отъ него вакъфи. Сетне, обаче, работата се измѣнила. Презъ XVII столѣтие, както знаемъ, въ цѣла България ставали голѣми смутове, поради увеличление на данъцитѣ и по други причини. За тѣзи смутове слушалъ разкази и *Петко Рачовъ Славейковъ*, когато билъ учителъ въ Килифарево (1840 — 1841 г.) — Въ Цариградското списание *Читалище* (1873 г.) Славейковъ спомня за въстанията „нѣкога“ и пише:

„Размири се България,
Усмири я младо турче
Веднажъ грѣмне, дваждъ удари“.

Споменътъ за въстанието може да се види и въ една Арбанашка църковна книга, гдето било записано:

„Сене 1680 г. — Търново изгорѣ“¹⁾.

Смиритель на тѣзи въстания билъ великиятъ везиръ *Мехмедъ Кюпрюли*.

Въ 1683 г. великиятъ везиръ *Кара Мустафа* обсадилъ Виена, но билъ разбитъ и отблъснатъ отъ полския кралъ

¹⁾ Вж. Йорданъ п. Георгиевъ. Периодическо списание LXIV, стр. 120: